Seminarium popularnonaukowe „Z kamerą po PRL-u": „Obraz Rosjan w kinie PRL-u" – Warszawa, 3 listopada 2009

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie zaprasza na czwartą edycję wykładów dla nauczycieli historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie, studentów kierunków humanistycznych oraz uczniów wybierających tematy związane z filmem i historią najnowszą do ustnej prezentacji maturalnej z języka polskiego. Proponujemy sześć spotkań w cyklu miesięcznym (listopad 2009 – kwiecień 2010), przedstawiających peerelowską rzeczywistość poprzez: materiały archiwalne Polskiej Kroniki Filmowej; filmy dokumentalne, które zrealizowali wybitni twórcy polskiej szkoły dokumentu, np. Jerzy Bossak, Andrzej Munk, Jerzy Hoffman, Krzysztof Kieślowski, Kazimierz Karabasz, Marcel Łoziński czy Andrzej Trzos-Rastawiecki; filmy fabularne – oprócz arcydzieł polskiego kina pokazane zostaną także fragmenty filmów o jednoznacznie propagandowym zabarwieniu. Każdy wykład ilustrowany będzie pokazem multimedialnym.

Udział w seminarium zostanie potwierdzony pisemnie.

Wykład:
prof. dr hab. Piotr Zwierzchowski, autor m.in. monografii: *Zapomniani bohaterowie. O bohaterach filmowych polskiego socrealizmu*, Warszawa 2000; *Pęknięty monolit. Konteksty polskiego kina socrealistycznego*, Bydgoszcz 2005; redaktor naczelny rocznika „Blok. Międzynarodowe Pismo Poświęcone Kulturze Stalinowskiej i Poststalinowskiej".

Szczegółowe informacje i terminy spotkań będą ukazywać się na stronie internetowej IPN (www.ipn.gov.pl) pod hasłem „zapowiedzi".

Dodatkowe informacje i zgłoszenia:
Sławomir Stępień, tel. (0-22) 526-19-19,
e-mail: slawomir.stepien@ipn.gov.pl

3 listopada 2009 r. w Centrum Edukacyjnym IPN przy ul. Marszałkowskiej 21/25 w Warszawie odbyło się spotkanie na temat: Obraz Rosjan w kinie PRL-u

Obraz Rosjan i człowieka radzieckiego był w kinie PRL-u ograniczony koniecznością dostosowania się do politycznych i ideologicznych wymogów. W oficjalnym tekście kultury peerelowskiej nie mogło być miejsca na prawdziwe i skomplikowane ukazanie stosunków polsko-radzieckich. Nieobecne są relacje między kulturami (paradoksalnie, trudno np. dostrzec istniejącą przecież w polskim społeczeństwie, zwłaszcza wśród inteligencji, fascynację rosyjską kulturą), ani tematy, które mogłyby wzbudzić jakiekolwiek

kontrowersje. Obraz relacji międzyludzkich ograniczał się do ujmowanych melodramatycznie bądź romansowo historii miłosnych albo do wątku frontowej przyjaźni. Podejmowano tematy bezpieczne, zgodne z oficjalnymi wytycznymi, niewywołujące możliwych niepożądanych skojarzeń. Mogła zostać pokazana na ekranie współpraca polskich i rosyjskich rewolucjonistów na przełomie XIX i XX wieku, ale już sprawa powstania styczniowego budziła obawę, że potężni sojusznicy mogą poczuć się urażeni.

W kinie PRL-u można zaobserwować dwa, nieco sprzeczne ze sobą, zjawiska. Twórcy musieli brać pod uwagę obowiązującą wykładnię przyjaźni polsko-radzieckiej i braterstwa między narodami, nie mogli jednak pozwolić sobie na całkowite ignorowanie istniejących w społeczeństwie stereotypów i resentymentów, ani pamięci i doświadczeń II wojny światowej i lat powojennych. Dlatego też w wielu przypadkach widoczne są starania, aby propagandowa wizja potężnego Związku Radzieckiego i jego mieszkańców nie stała się nazbyt dominująca.

Miasto nieujarzmione, reż. Jerzy Zarzycki (1950)
Matrosowcy, reż. Roman Banach (1951)
Polska Kronika Filmowa 11-12/1953 (Śmierć Stalina)
Domek z kart, reż. Erwin Axer, konsultacja Stanisław Wohl (1954)
Gdzie jest generał…, reż. Tadeusz Chmielewski (1963)
Przerwany lot, reż. Leonard Buczkowski (1964)
Drużba znaczy przyjaźń, reż. Jerzy Ziarnik (1975)
Wszystko, co najważniejsze, reż. Robert Gliński (1992)
Sauna, reż. Filip Bajon (1992)

Tematy kolejnych spotkań:

Obraz Niemców w kinie PRL-u (8 grudnia 2009)
Partia i jej przedstawiciele w kinie PRL-u (12 stycznia 2010)
Obraz sportu w kinie PRL-u (luty 2010)
Obraz dziecka w kinie PRL-u (marzec 2010)
Portret filmowej Warszawy (kwiecień 2010)